

DĚLOSTŘELECKÉ ROZHLEDY

Redaktor: Podplukovník gšt. Josef Churavý.

stábní kapitán děl. Milan Matuška:

Spolupráce dělostřelectva s pěchotou.

O spolupráci s pěchotou a s ostatními zbraněmi i o styčném důstojníkovi bylo již tolik psáno, že se nechci znovu rozpisovat o této otázce samé. Chtěl bych jen naznačit, jak se to ve skutečnosti provádí a na jaké potíže styčný důstojník naráží.

Kdo bývá styčným důstojníkem u útvarů? Obyčejně jediný důstojník, který se k tomu vlastním přičiněním propracoval nebo pro zvláštní své schopnosti byl vybrán. Ukáže-li se opravdu zdatným, má zaručeno, že se této funkce nezbaví, a velitel pluku i velitelé oddílů vědí pak jen o něm a při každé příležitosti, při každém větším cvičení, při větší odpovědnosti jde tento důstojník — třeba samouk — jako styčný. A tu je jedno, je-li dotčený důstojník poručíkem, nadporučíkem, kapitánem, třeba i stábním kapitánem. Nebere se ani v úvahu, že má baterii, za kterou ovšem odpovídá i nadále. Nevadí, že svou baterii celé dny, ba i týdny ani nevidí. Hodí se prostě jako styčný, a proto jde. Myslím, že to není správné. Jeví se v tom nedostatek výcviku u takového pluku, neboť se zdá, že si tam jiného styčného důstojníka vycvičit nedovedli. Nemá-li každý oddíl svého vlastního styčného důstojníka, je to velká závada, zvláště pro vážnou chvíli.

Domnívám se, že ve funkci styčného musí být každý důstojník, ba i rotmistr vycvičen a s touto funkcí plně obeznámen. Musí ji pak umět zastávat za všech okolností. Pochopení spolupráce s ostatními zbraněmi je dnes nejdůležitější požadavkem a jeho opominutí by se vymstilo ve vážné chvíli každému veliteli. Tento požadavek nutí gážistu, aby si všímal boje a taktiky pěchoty i jezdeckta a měl pro ně porozumění. Nesmí se tedy stát, aby dnes některý důstojník tvrdil, že tomu nerozumí a že zná jen obsluhu kanonu.

Nesmí se také stát, aby funkce styčného byla ukládána skoro jako za trest. Nesmí tu být ani nejmenšího podezření. To by žádnému nedodalo chuti pro tento těžký a odpovědný úkol.

Ačkoli se tolik stále píše a mluví o této funkci, o odpovědnosti, o přípravách a o stálém doplňování a zlepšování, myslím, že jsme v mrtvém bodě. Nic se nelepeší a vzájemná spolupráce se nezdokonaluje. Velitelé dělostřelci nedávají namnoze ani pokynů, ani pomůcek styčným a mohl bych říci, že se o styčné ani moc nestarají. Stačí jim, když řeknou, jste styčným u toho a toho praporu tam a tam. To bývá tak všechno. Starší důstojník zběhlý ve funkci styčného, si pomůže sám. Mladšímu a zejména rotmistrovi je to ovšem příliš málo. Kde se dělostřelec umístí, jaké prostředky může dát styčnému k dispozici, jak ho zesílí, podporuje atd., to vše si musí stále styčný vyžadovat, vyprošovat. Na situaci dělostřelectva, kdo a kam střílí, se musí ptát a velitel dělostřelec mu sám nic neřekne. U velitele pěchoty je to obdobné. Nevyšetří-li si vše styčný sám, nedoví se

mnoho o tom, jaké je rozčlenění, kde jsou kulometry a co miní velitel praporu podnikat atd. O spojení, které by mohlo styčného zajímat, se musí informovat sám, nebo někdy jen náhodou se něco doví, snad tím, že si to někde vyčte. Nevypisují tu zásadně ony předpisy o vzájemné domluvě a informaci. Chci je podat kus praxe.

Ted' si představme mladého poručíka nebo rotmistra v této funkci. Velitel ho neinformuje a on si zase netroufá, neodvází se vůbec obtěžovat stálými dotazy atd. Pak se nedivme, že se cvičení vinou styčného nepodařilo. Řekněme, že nemá ani dokonce seznam všech otázek, co má zvědět od velitele oddílu, co zase od velitele pěchoty, co má během postupu zařídít a jak si uspořádat chod služby svých podřízených, spojovacího družstva a hlásných, a konečně jak rozdělit materiál. Kdo mu pak pomůže? Nikdo. Představený nesmí zapomínat na povinnost poučování; nestačí stát nad styčným s papírem v jedné ruce a s tužkou v druhé a psát jen chyby.

Je třeba cvičit důstojníky, rotmistry i poddůstojníky v této službě, ale opravdu cvičit. Cvičit styčného znamená poučovat ho, dávat mu příležitost k zdokonalení a podporovat jeho chuť k práci; jedním slovem, být my nápomocen ve všem a všude.

Nesmíme také dávat styčnému úkoly, pro něž není ani určen, ani vybaven. Tak se žádává, aby styčný v boji, přímo v prvním sledu pěchoty, řídil zastřílení některé baterie s jednostranným pozorováním, časovanými střelami a vysokými rozprasky. Známe tento způsob střelby, víme, jak to provádí pozorovací baterie a jaké má k tomu přístroje a pomůcky. Je tedy možné, aby to prováděl styčný důstojník? Vždyť pozorovatelní velitelů baterií jsou proto více vzadu, aby měl velitel baterie přece jen trochu klidu, mohl si připravit prvky pro střelbu a aby mohl pak nerušeně pozorovat a řídit střelbu své baterie. Styčný je v jiné situaci a myslím, že řídit palbu sotva bude moci. Někdy je činěn styčný odpovědným za to, že velitel pěchoty je na nevhodném místě, odkud snad ani nevidí a nemůže sledovat boj. Styčný může jen upozornit, nemůže však vyššímu nařizovat, kam by se měl postavit. Vžijme se do činnosti styčného, prožijme to aspoň v duchu někdy, poznejme své chyby a pak sledujme chyby styčného. Dejme mu, co potřebuje, nenechávejme ho stále se ptát a o všecko prosit. Ulehčujme mu alespoň radou, pomozme a nestůjme nad ním jen jako soudci. Styčný má své prostředky, a to personál a materiál. Nemá-li ho dostatek od spojovací čety, musí jej velitel oddílu doplnit. Odpovědnost za selhání činnosti styčného padá především na velitele, který ho vybavil a vyslal, ale také na velitele, k němuž byl poslán. Odpovědnost za spojení mají oba velitelé: styčný jest jen prostředkem spojení a na nich záleží, jak umějí tohoto prostředku použít.

Jsou si toho velitelé vždy vědomi? Velitel oddílu je u vydání námětu se svými orgány. Styčný poslouchá a vypisuje si, co potřebuje. Nedoví-li se všecko a žádá pak na velitelích podrobnosti, bývá odkázán na pobočníka, na různé věci v námětu, třebaže mnohé vůbec neslyšel. Co má tu dělat? Ptát se neodvází, námět do rukou nedostane, a přece potřebuje ještě hodně vědět. Dávám dobrou radu: nebát se ptát! Přiostrit sluch a vyzvídat z rozkazů velitele oddílu jak orientačnímu, tak patračům, velitelům baterií atd. Vyslechnout, co rozmlouvá o cvičení s velitelem pěchoty. Zeptat se velitele oddílu, kde bude, odkud má zřizovat spojení atd. Zatím co se však styčný o to stará, stává se, že mu velitel pře-

choty uteče. Musí zase hledat a posílat své telefonisty za ním. Ztráta času a mnohdy i vyloženého materiálu. Někdy velitele praporu není tak snadné nalézt, když nedostane směr, není tam, kde slíbil, že bude, změní v posledním okamžiku své rozhodnutí atd. Proč tak velitel jedná, často se nikdo ani nedoví. Telefonisté kladou dlouhá vedení, bloudí terénem, zase svínají vedení zbytečná, až konečně unaveni po dlouhé době najdou cíl.

Někdy se velitel praporu vůbec vzdálí ze svého SV. a najdeme ho i na křídle, snad u družstva. Pak styčný nechť raději zůstane u zástupce, který je s velitelským družstvem.

Stane-li se, že za boje podporuje oddíl napřed jeden prapor, později pak dva prapory, musí si zase styčný pomoci. Má svého zástupce; toho nechá u praporu dosavadního, a sám nechť jde na nové místo, aby zařídil nové spojení. Neradím nikdy klást dlouhá vedení. O to musí i velitel oddílu pečovat a snažit se převzít vedení přesunem svých pozorovatelů kupředu. Má své ústředny, zlepšit vedení v oddíle je vždy možné, u styčného to však nejde.

Školení styčného bývá někdy trochu školácké. Víme ze zkušenosti, že si volíme terén takový, jaký právě potřebujeme. Potřebují-li kopce, volím si terén kopcovitý, jindy zase vyhledám vlny, které pokračují a jdou pěkně za sebou, nebo potřebují-li hodně vztažných bodů, najdu k tomu zase vhodný terén. Tu se pak krásně znázorňuje a aplikuje služba styčného důstojníka. Není pak obav, jak udávat cíle, jak označovat dosaženou přední linii vlastní pěchoty a konečně i linii nepřátelskou. Jak je tomu v rovině bez porostu, kde není ani žádných vztažných bodů? Třeba o tom trochu přemýšlet. Co tu bude dělat styčný a jak si pomůže? Vyhledá si to, co se dá: snad to bude daleko v boku nějaká kóta, snad nějaký kříž, nebo bude-li mít aspoň trochu štěstí, snad najde parcelku lesa. Od toho se musí vycházet. Pomocí těchto bodů si pak vytyčí celou linii vlastní pěchoty a konečně i nepřátelskou. Tyto údaje pak zašle veliteli oddílu, kde se musí vývoj situace stále sledovat. Styčný udává podle toho každou další změnu. Věnují-li velitelé baterií a velitel oddílu tomuto způsobu dostatečnou pozornost, je práce styčného hodně usnadněna. Velitelé znají pak situaci a zaznamenáváním postupu pěchoty si objasňují sami další situaci. Rekneme, že styčný hlásí, že východní křídlo postoupilo sto metrů kupředu, západní část jen 50 m atd. Velitelé baterií si to zaznamenají a jsou přesně orientováni o situaci v každé době. Styčný pak hlásí, jaká je bezpečnostní vzdálenost a tím je to nejdůležitější vyřízeno.

Služba styčného je velmi těžká, a proto se musí všichni nadřízení snažit o to, aby mu ji co nejvíce usnadnili. Teprve pak si mohou plným právem připsat v prospěch pochvalu, že spojení dělostřelectva s pěchotou nebo jezdeckem fungovalo bezvadně.

Štábní kapitán dělostřelectva Vsevolod Milodanovič:

Palebné postavení baterií v lesích a osadách.

I. V lesích.

„Za posledních válek nejoblíbenějšími palebnými postaveními byla postavení v lesích, poněvadž les chrání jak před pozemním, tak i před leteckým pozorováním,“ píše A. Zvězdin, autor sovětské příručky pro